

เรียกประชุมคณะกรรมการเป็นอำนาจของผู้ใด

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับอำนาจการเรียกประชุมคณะกรรมการหรืออนุกรรมการต่าง ๆ ถึงแม้กฎหมายได้กำหนดไว้แล้วตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ที่ผ่านมาก็ยังเป็นประเด็นปัญหาที่ต้องนำมาพิจารณาวินิจฉัยเพื่อให้การปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทกฎหมายจะได้ลดปัญหาการร้องเรียนหรือฟ้องคดีต่อศาล ฉบับนี้จึงได้นำแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา มาเสนอให้ทุกท่านเข้าใจและนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นฐานะประธานกรรมการหรือเลขานุการก็ตาม สืบเนื่องจากสำนักงาน ก.ค.ศ. ได้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เกี่ยวกับอำนาจเรียกประชุม อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ว่าที่ถูกต้องแล้วเป็นอำนาจของผู้ใด ระหว่างประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา กับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (เลขานุการ) โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาแห่งหนึ่ง ได้ประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ มีมติเป็นหลักการไว้ว่า “ให้มีการประชุมเดือนละ ๑ ครั้ง ทุกสัปดาห์ที่ ๒ ของเดือน เว้นแต่มีข้อราชการเร่งด่วนหรือในวันที่เหมาะสมตามที่เลขานุการฯ เห็นสมควร” ซึ่งในการกำหนดวันประชุมแต่ละครั้งเลขานุการเป็นผู้กำหนดวัน เวลาการประชุม และแจ้งประธานฯ ทราบเรื่อยมา จนต่อมาได้กำหนดให้มีการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๕ ในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นสัปดาห์แรกของเดือน เมื่อประธานได้รับหนังสือเชิญประชุมได้แจ้งเลขานุการให้เลื่อนเป็นวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ เนื่องจากติดภารกิจไปต่างประเทศ แต่เลขานุการได้จัดประชุมในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ โดยอ้างว่ามีเหตุจำเป็นเร่งด่วนจึงไม่เลื่อนการประชุมตามที่ประธานแจ้งแล้วการประชุมดังกล่าวจะเป็นการประชุมที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๓/๒๕๕๘)

กรณีดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณามีความเห็นเป็นประเด็นสรุปว่า

❖ การประชุมครั้งที่มามีมติเป็นหลักการกำหนดวันประชุมชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งการประชุม อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมของ ก.ค.ศ. มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาใช้โดยอนุโลม และมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดว่า การประชุม ก.ค.ศ. ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ซึ่งการประชุมครั้งดังกล่าวได้ดำเนินการประชุมโดยประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาฯ ทำหน้าที่เป็นประธาน องค์ประชุมครบถ้วน ดำเนินการประชุมตามที่กำหนดแล้ว มติที่ประชุมที่กำหนดวันประชุมเป็นหลักการไว้ จึงเป็นมติที่ชอบด้วยกฎหมาย

❖ ผู้ใดมีอำนาจในการเรียกประชุม เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๖ ดังกล่าวข้างต้นไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับอำนาจในการเรียกประชุมไว้ เมื่อไม่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้จึงต้องนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง มาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ โดยมาตรา ๘๐ วรรคสอง กำหนดว่า การนัดประชุมจะต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่ในกรณีที่กรรมการได้ทราบการบอกนัดในที่ประชุมแล้วก็อาจทำหนังสือแจ้งนัดเฉพาะกรรมการที่ไม่ได้มาประชุมก็ได้ มาตรา ๘๐ วรรคสาม กำหนดว่า ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ประธานกรรมการจะนัดประชุมเป็นอย่างอื่นก็ได้ จากข้อกฎหมายดังกล่าวจึงทำให้เห็นว่า ประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้มีอำนาจในการเรียกประชุม หากไม่มีความจำเป็นหรือไม่มีการให้นัดประชุมในวันอื่นโดยประธานฯ เลขานุการก็อาจออกหนังสือเชิญประชุมในสัปดาห์ที่ ๒ ของเดือน ตามมติไว้แล้วได้ แต่ข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่า ประธานให้จัดประชุมในวันอื่น คือ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ แต่เลขานุการยังคงจัดให้มีการประชุมในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ ดังเดิม จึงไม่ใชการเรียกประชุมโดยประธาน และไม่ใชการประชุมโดยชอบ

* การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต *

/ประเด็น...

๑ ประเด็นต่อมาคือ การประชุมของเลขานุการที่ไม่เลื่อนวันตามที่ประธานขอให้เลื่อน จะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่นั้น กล่าวคือ การที่ประธานขอให้เลื่อนวันประชุมถือเป็นการใช้อำนาจเรียกประชุม ตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว เมื่อเลขานุการไม่เลื่อน นัดตามที่ประธานแจ้ง จึงเป็นการจัดประชุมโดยผู้ไม่มีอำนาจในการเรียกประชุมตามกฎหมาย เป็นการประชุม ที่ไม่ชอบ ผลหรือมติที่ประชุมในครั้งดังกล่าวย่อมไม่มีผลบังคับได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

จากแนววินิจฉัยดังกล่าวข้างต้นถือเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุม ไม่ว่าจะเป็นประชุมคณะกรรมการ/อนุกรรมการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการดำเนินการพิจารณาทางปกครอง พึงต้องระมัดระวังและต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เพราะหากเกิด ความเสียหายแก่ราชการ หรือเป็นเหตุให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับผลกระทบต่อสิทธิต่าง ๆ ด้วย ผู้นั้นอาจต้อง รับผิดจากการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายได้